

Fundusze Europejskie

Fundusze unijne - program Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027

Departament Środowiska i Rolnictwa

Fundusze Europejskie
dla Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA POMORZA 2021-2027

Budżet całkowity FEP 2021-2027

→ 1,75 mld Euro

Priorytet 1. Fundusze europejskie dla konkurencyjnego i inteligentnego Pomorza

Priorytet 2. Fundusze europejskie dla zielonego Pomorza

Priorytet 3. Fundusze europejskie dla mobilnego Pomorza

Priorytet 4. Fundusze europejskie dla lepiej połączzonego Pomorza

Priorytet 5. Fundusze europejskie dla silnego społecznie Pomorza

Priorytet 6. Fundusze europejskie dla silnego społecznie Pomorza

Priorytet 7. Fundusze europejskie dla Pomorza bliższego obywatelom

w tym Fundusze Europejskie dla zielonego Pomorza

→ ok. 340 mln Euro

Cel Polityki nr 2 – Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa (EFRR)

- **Efektywność energetyczna + systemy ciepłownicze (dotacja i instrumenty finansowe): 160,70 mln Euro**
- Odnawialne źródła energii: 42,5 mln Euro
- Adaptacja do zmian klimatu: 46,8 mln Euro
- Gospodarka wodno-ściekowa: 21,2 mln Euro
- Gospodarka obiegu zamkniętego: 54,0 mln Euro
- Różnorodność biologiczna i ochrona przyrody: 17,6 mln Euro

Działanie 2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

alokacja: w sumie ok. 160 mln EUR - dotacje i instrumenty finansowe

Wspierane będą **kompleksowe przedsięwzięcia termomodernizacyjne**, w tym dostosowanie budynków do wymogów zero- i plus- energetycznych:

- a) **wielorodzinne budynki mieszkalne** należące do **wspólnot mieszkaniowych** niestanowiących własności Skarbu Państwa
>> **instrumenty finansowe z możliwością częściowego umorzenia;**
- b) **wielorodzinne** budynki mieszkalne oraz budynki **spółek komunalnych i jednostek budżetowych**, których **właścicielem jest samorząd terytorialny** oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne
>> **wsparcie bezzwrotne;**
- c) budynki **użyteczności publicznej**, z wyłączeniem budynków należących do administracji rządowej i podległych jej organów i jednostek organizacyjnych
>> **wsparcie bezzwrotne.**

Uzupełniająco, jako element wymienionych wyżej projektów, wsparciem mogą zostać objęte:

- a) działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej **inne niż działania termomodernizacyjne**, takie jak rozwój **systemów zarządzania energią w budynkach** czy rozwój **oświetlenia wewnętrznego** ograniczającego zużycie energii elektrycznej;
- b) rozwiązania sprzyjające **adaptacji do zmian klimatu**, w szczególności **zielone dachy oraz zielone ściany** czy systemy **zarządzania wodą w budynkach**;
- c) **inne komponenty wykraczające poza zakres** projektu wynikający z audytu energetycznego.

UWAGA: Działania niewynikające z audytu nie mogą przekroczyć 15% kosztów kwalifikowalnych projektu!

Działanie 2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

(alokacja: w sumie **160 mln EUR** - dotacje i instrumenty finansowe).

W zakresie wymiany indywidualnych źródeł ciepła (kotłów lub pieców) w budynkach wielorodzinnych lub budynkach użyteczności publicznej wsparcie może zostać udzielone **na wymianę źródeł ciepła wykorzystujących paliwa stałe na:**

- źródła niskoemisyjne, przede wszystkim na OZE (zwłaszcza na pompy ciepła w połączeniu z ogniwami fotowoltaicznymi)
- lub na podłączenie do sieci ciepłowniczej.

UWAGA: Brak możliwości wymiany źródła ciepła na paliwo stałe na inne źródło wykorzystujące paliwo stałe!

W zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków wspierane będą projekty, których celem jest osiągnięcie, przeciętnie, co najmniej renowacji o „średnim poziomie gruntowności” – zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786, oznaczającym - **od 30% do 60% oszczędności energii pierwotnej, z wyjątkiem zabytkowych budynków użyteczności publicznej.**

Działanie 2.1 - ukierunkowanie terytorialne

Projekty złożone w ramach Działania 2.1 mogą być realizowane na obszarze całego województwa pomorskiego z **wyłączeniem obszarów uprawnionych do wsparcia w ramach Działań 2.2. i 2.3.**

FEP 2021-2027, tj. :

- 2.2. Efektywność energetyczna – ZIT na terenie Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta: **Obszar wskazany w Strategii ZIT dla Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot,**
- 2.3. Efektywność energetyczna – ZIT poza terenem Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta: **Obszary wskazane w Strategiach ZIT dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych: Bytowa, Chojnic-Człuchowa, Kościerzyny, Kwidzyna, Lęborka, Malbork-Sztumu, Słupska-Ustki i Starogardu Gdańskiego.**

Wykluczone są projekty których wnioskodawcami/partnerami są **jednostki samorządu terytorialnego mające status Obserwatora w ZIT** lub jednostki organizacyjne i spółki od nich zależne, jeżeli podmioty te wskazane zostały w „Porozumieniu w sprawie realizacji instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne” jako uprawnione do wsparcia w Działaniach 2.2. lub 2.3. FEP 2021-2027.

Działanie 2.2 i 2.3 - ukierunkowanie terytorialne

- 2.2. Efektywność energetyczna – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) na terenie Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta: **Obszar wskazany w Strategii ZIT dla Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot,**
- 2.3. Efektywność energetyczna – ZIT poza terenem Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta: **Obszary wskazane w Strategiach ZIT dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych: Bytowa, Chojnic-Człuchowa, Kościerzyny, Kwidzyna, Lęborka, Malborka-Sztumu, Słupska-Ustki i Starogardu Gdańskiego.**

Ze wsparcia wykluczone będą projekty dla których Wnioskodawcą/Partnerem są jednostki samorządu terytorialnego, które mają status Obserwatora w ZIT lub jednostki organizacyjne i spółki od nich zależne, jeżeli podmioty te uczestniczyły w naborze konkurencyjnym w ramach Działaniu 2.1. lub zostały wskazane w „Porozumieniu w sprawie realizacji instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne” jako uprawnione do wsparcia w Działaniu 2.2 lub w Działaniu 2.3.

Wsparcie uzyskać mogą wyłącznie projekty wpisane do Strategii ZIT dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych właściwej dla obszaru ich realizacji

Nabór dla Działania 2.1 Efektywność energetyczna w zakresie projektów dotyczących poprawy efektywności energetycznej

- termin naboru: **kwiecień 2024 r.**
- alokacja: ok. **110 mln złotych**
 - = 25 578 804,00 euro x 4,3355 zł (kurs EBC z 28 grudnia 2023 r.)
- ostateczna kwota alokacji – określona w oparciu o kurs Europejskiego Banku Centralnego aktualny na dzień wyboru projektu do dofinansowania
- **konkurencyjny** sposób wyboru projektów
- Maksymalny procent dofinansowania – **85%**
- minimalna wartość projektu: **300 tysięcy złotych**

Wnioskodawcy uprawnieni do złożenia wniosku

- Duże przedsiębiorstwa
- Instytucje kultury
- Instytucje otoczenia biznesu
- **Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego**
- **Jednostki Samorządu Terytorialnego**
- Kościoły i związki wyznaniowe
- MŚP
- Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej
- Organizacje pozarządowe
- Partnerstwa Publiczno-Prywatne
- Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego
- Publiczne zakłady opieki zdrowotnej
- Uczelnie
- Wspólnoty mieszkaniowe

Typy projektów (1/2)

1. **Kompleksowe przedsięwzięcia termomodernizacyjne** polegające m.in. na:
 - a. zmniejszeniu strat ciepła przez przenikanie w zewnętrznych przegrodach;
 - b. modernizacji źródła ciepła;**
 - c. modernizacji systemów grzewczo–wentylacyjnych z zastosowaniem wysokosprawnej rekuperacji energii;
 - d. modernizacji instalacji wewnętrznej centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej;
 - e. wykorzystaniu OZE.

Zakres rzeczowy musi wynikać z analizy możliwych rozwiązań w ramach **obowiązkowego audytu energetycznego**. Wybrany wariant musi uwzględniać kryterium kosztowe odnoszące się do uzyskanych efektów (np. redukcji zapotrzebowania na energię) w stosunku do nakładów finansowych.

Typy projektów (2/2)

2. W powiązaniu z typem 1. **uzupełniająco** możliwe będą **działania funkcjonalnie powiązane z termomodernizowanym budynkiem** dotyczące:

- a. rozwoju systemów zarządzania energią lub wodą;
- b. modernizacji oświetlenia wewnętrznego ograniczającego zużycie energii elektrycznej;
- c. zastosowania błękitno-zielonej infrastruktury np. zielone dachy, zielone ściany;
- d. likwidacji barier architektonicznych z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- e. edukacji podnoszącej świadomość użytkowników w zakresie efektywności energetycznej;
- f. innych prac budowlanych.

Działania wskazane w 2. typie projektu i niewynikające z audytu energetycznego nie mogą przekroczyć **15% kosztów kwalifikowalnych projektu**

Rodzaje budynków (1/2)

Wspierane za pomocą dotacji będą projekty dotyczące:

- a. budynków użyteczności publicznej,
- b. wielorodzinnych budynków mieszkalnych stanowiących w 100% mienie komunalne,
- c. zabytkowych wielorodzinnych budynków mieszkalnych należących do wspólnot mieszkaniowych.

Budynek użyteczności publicznej to budynek:

- przeznaczony **na potrzeby** administracji publicznej, kultury, edukacji, wychowania, społeczne, opieki zdrowotnej i socjalnej, sportu, kultu religijnego lub
- którego **właścicielem jest jednostka samorządu terytorialnego (jst) lub podmiot z większościami udziałem jst**, służący świadczeniu usług komunalnych przez administrację lub służby publiczne bądź usług o charakterze powszechnym świadczonych przez publiczne instytucje otoczenia biznesu.

Budynek zabytkowy to budynek użyteczności publicznej lub wielorodzinny budynek mieszkalny wpisany do rejestru zabytków lub do wojewódzkiej/gminnej ewidencji zabytków.

Rodzaje budynków (2/2)

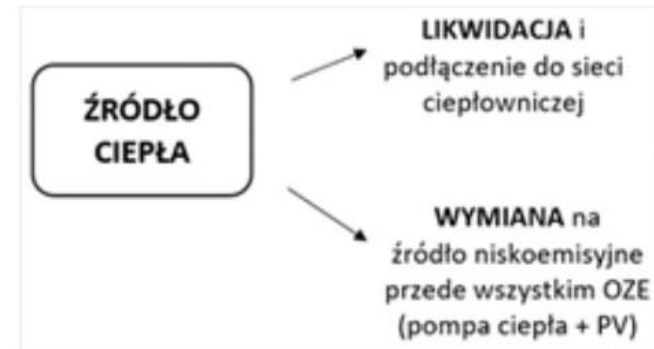
Wyłączone ze wsparcia są:

- budynki użyteczności publicznej należące do administracji rządowej, podległych jej organów i jednostek organizacyjnych,
- wielorodzinne budynki mieszkalne:
 - będące własnością Skarbu Państwa, spółek z jego udziałem,
 - spółdzielni mieszkaniowych,
 - należące do wspólnot mieszkaniowych, które nie są zabytkami.

Modernizacja źródła ciepła (1/2)

W zakresie modernizacji źródła ciepła (w przypadku **indywidualnego źródła ciepła** - wytwarzającego ciepło na potrzeby pojedynczego pomieszczenia lub lokalu w budynku, kwalifikowalna wymiana wyłącznie pieca/kotła **zasilanego paliwem stałym**) wsparcie może zostać udzielone na:

- likwidację i **podłączenie do sieci ciepłowniczej**,
- wymianę na źródła niskoemisyjne, **przede wszystkim na OZE** (zwłaszcza na pompy ciepła w połączeniu z fotowoltaiką).

Gdy zastosowanie OZE i podłączenie do sieci ciepłowniczej jest **ekonomicznie nieopłacalne lub technicznie niewykonalne**, możliwa jest wymiana źródeł ciepła na zasilane paliwami gazowymi.

- dopuszczalna wyłącznie wymiana źródła ciepła zasilanego **paliwem stałym kopalnym**

Modernizacja źródła ciepła (2/2)

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy:

- wykorzystanie innych rozwiązań OZE i podłączenie do sieci ciepłowniczej jest niewykonalne
- i osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej
- oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby

dopuszcza się wsparcie na inwestycje w kotły spalające paliwa zawierające **biomasę o wilgotności do 20%**.

- Piece na biomasę powinny być wyposażone w automatyczny podajnik paliwa i nie posiadać możliwości zainstalowania rusztu awaryjnego.

Projekt w ramach którego przewidziano modernizację źródła ciepła musi skutkować znaczną **redukcją emisji gazów cieplarnianych** w odniesieniu do istniejących instalacji i przyczyniać się do **zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza** (pył PM 10 i pył PM 2,5, benzo(a)piren) oraz do znacznego zwiększenia **oszczędności energii**.

Preferencje

Preferowane są projekty:

- Dostosowujące budynki do wymogów dla budynków **zero- i plus- energetycznych**
- Wpisujące się w aktualne gminne projekty założeń lub założenia do **planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe**
- Przewidujące zastosowanie **OZE**
- Dotyczące poprawy efektywności energetycznej budynków wpisanych do **rejestru zabytków** lub do **wojewódzkiej/gminnej ewidencji zabytków**, obejmujące **kompleksowy system zarządzania energią** w tych budynkach
- Realizowane w **partnerstwie publiczno-privatnym**
- Uzgodnione w ramach **Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych** (tylko dla Działania 2.1)

Nabór dla Działania 2.1 Efektywność energetyczna w zakresie rozwoju systemów ciepłowniczych

- termin naboru: **kwiecień 2024 r.**
- alokacja: ok **11,4 mln zł.**
 - = 2 632 075,00 euro x 4,3355 zł (kurs EBC z 28 grudnia 2023 r.)
- ostateczna kwota alokacji – określona w oparciu o kurs Europejskiego Banku Centralnego aktualny na dzień wyboru projektu do dofinansowania
- **Konkurencyjny** sposób wyboru projektów
- Maksymalny procent dofinansowania – **85%**
- minimalna wartość projektu: **300 tysięcy złotych**

Wnioskodawcy uprawnieni do złożenia wniosku

- duże przedsiębiorstwa
- **jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego**
- **jednostki samorządu terytorialnego**
- MŚP
- partnerstwa publiczno-prywatne
- podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego

Typy projektów

1. Przebudowa lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących **paliwa stałe** na źródła ciepła i/lub energii elektrycznej zasilane **odnawialnymi źródłami energii** oraz **paliwami gazowymi** (kogeneracja i trigeneracja w zdalaczynnych systemach ciepłowniczych) do 5 MWt i do 2 MWe mocy zamówionej
2. Budowa, rozbudowa, przebudowa sieci ciepłowniczych lub chłodniczych wraz z magazynami ciepła–inwestycje do 5 MW mocy zamówionej – **wyłącznie w powiązaniu z 1. typem projektu w zakresie źródeł systemowych.**
3. Podłączenie do sieci ciepłowniczej lub gazowej obiektów, w których likwidowane są źródła na **paliwa stałe** (w tym niezbędna rozbudowa sieci ciepłowniczej oraz likwidacja źródeł ciepła).

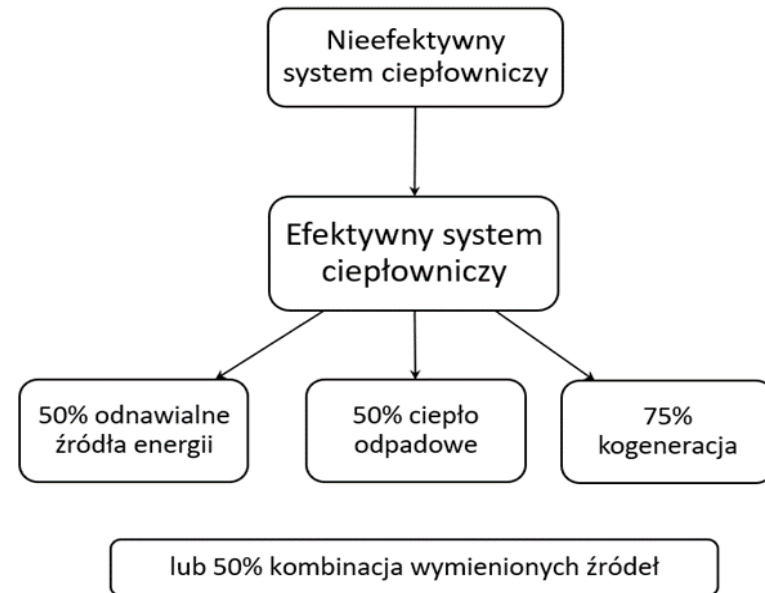
Warunki realizacji (1/2)

- W ramach 1. typu projektu: możliwe będzie wsparcie wyłącznie **nieefektywnych systemów ciepłowniczych**, które w wyniku realizacji projektu spełnią wymagania dla systemów efektywnych.

Efektywny system ciepłowniczy i chłodniczy –

to system ciepłowniczy lub chłodniczy, w którym do produkcji ciepła lub chłodu wykorzystuje się:

- w co najmniej 50% energię ze źródeł odnawialnych
- lub w co najmniej 50% ciepło odpadowe
- lub w co najmniej 75% ciepło pochodzące z kogeneracji
- lub w co najmniej 50% wykorzystuje się połączenie takiej energii i ciepła.

Warunki realizacji (2/2)

- Przebudowa (w przypadkach uzasadnionych ekonomicznie) istniejących źródeł (w tym z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji) musi skutkować **redukcją emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 30%** w porównaniu do stanu wyjściowego oraz **minimalizacją innych zanieczyszczeń powietrza** (w tym pyłu PM 10, pyłu PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu).
- Nie przewiduje się wymiany **indywidualnych pieców lub kotłów.**
- Wymiana źródeł ciepła na zasilane paliwami gazowymi:
 - tylko w budynku, w którym wcześniej przeprowadzono termomodernizację;
 - gdy zastosowanie OZE i podłączenie do sieci ciepłowniczej okaże się ekonomicznie nieopłacalne lub technicznie niewykonalne.

Preferencje

Preferowane będą projekty:

- Wpisujące się w aktualne gminne projekty założeń lub założenia do **planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;**
- Wykorzystujące **OZE;**
- **Kompleksowe** z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji;
- Stanowiące element **wyspy energetycznej** (w ramach przedsięwzięcia strategicznego Pomorski Archipelag Wysp Energetycznych określonego w Regionalnym Programie Strategicznym) – nie dotyczy Działania 2.1
- Uzgodnione w ramach **Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych** (tylko dla Działania 2.1)

Wstępne podsumowanie naborów z kwietnia 2024r.

Działanie 2.1 Efektywność energetyczna w zakresie projektów dotyczących poprawy efektywności energetycznej:

- **Liczba złożonych wniosków: 32**
- **Całkowita wartość projektów: 150,766 mln PLN, w tym dofinansowanie 105,355 mln PLN (alokacja: 110 mln PLN)**

Działanie 2.1 Efektywność energetyczna w zakresie rozwoju systemów ciepłowniczych:

- **Liczba złożonych wniosków: 2**
- **Całkowita wartość projektów: 6,664 mln PLN, w tym dofinansowanie 4,605 mln PLN (alokacja 11,4 mln PLN)**

Po więcej informacji zapraszamy na stronę:

funduszeuropomorskie.pl

Fundusze Europejskie

Dziękuję za uwagę

Fundusze Europejskie
dla Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO